

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Заместник-министър на образованието и науката

ЗАПОВЕД

№ РД09-..... г.

На основание чл. 13д, ал. 1 и ал. 2, т. 1 от Закона за професионалното образование и обучение, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс и във връзка с осигуряването на обучението по учебен предмет и Заповед № РД09-3194/30.05.2022 г. на министъра на образованието и науката

УТВЪРЖДАВАМ

Учебна програма за специфична професионална подготовка по учебен предмет **изпитване на текстилни материали - теория** за специалност код 5420101 „Компютърно проектиране и десениране на тъкани плоски изделия“ и специалност код 5420102 „Компютърно проектиране и десениране на плетени плоски изделия“ от професия код 542010 „Десенатор на текстил“, специалност код 5420201 „Предачно производство“, специалност код 5420202 „Тъкано производство“, специалност код 5420203 „Плетачно производство“ и специалност код 5420204 „Апретурно и багрилно производство“ от професия код 542020 „Текстилен техник“ от професионално направление код 542 „Производствени технологии - текстил, облекло, обувки и кожи“ съгласно приложението.

С тази заповед се отменя Заповед № РД 09 - 2844/08.10.2018 г.

Учебната програма влиза в сила от учебната 2022/2023 година.

X

МАРИЕТА ГЕОРГИЕВА

Зам.-министър на образованието и науката

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

УЧЕБНА ПРОГРАМА

за специфична професионална подготовка

по

ИЗПИТВАНЕ НА ТЕКСТИЛНИ МАТЕРИАЛИ

(теория)

Утвърдена със Заповед № РД ..... г.

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ:

код 542 „Производствени технологии - текстил, облекло, обувки и кожи“

ПРОФЕСИЯ:

код 542010 „Десенатор на текстил“

СПЕЦИАЛНОСТ:

код 5420101 „Компютърно проектиране и десениране на тъкани плоски изделия“

СПЕЦИАЛНОСТ:

код 5420102 „Компютърно проектиране и десениране на плетени плоски изделия“

ПРОФЕСИЯ:

код 542020 „Текстилен техник“

СПЕЦИАЛНОСТ:

код 5420201 „Предачно производство“

СПЕЦИАЛНОСТ:

код 5420202 „Тъкачно производство“

СПЕЦИАЛНОСТ:

код 5420203 „Плетачно производство“

СПЕЦИАЛНОСТ:

код 5420204 „Апретурно и багрилно производство“

София, 2022 г.

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Учебната програма е предназначена за специалност „Компютърно проектиране и десениране на тъкани площни изделия“ и специалност „Компютърно проектиране и десениране на плетени площни изделия от професия „Десенатор на текстил и специалностите „Предачно производство“, „Тъкачно производство“, „Плетачно производство“, „Апретурно и багрилно производство“ от професия „Текстилен техник“ от професионално направление „Производствени технологии - текстил, облекло, обувки и кожи“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното обучение и образование.

Особеностите на образователния процес изискват проблемно поставяне и изясняване на учебното съдържание чрез анализ на данни, определяне на общи и специфични свойства, влияние на свойствата върху приложението и избора на технология.

В центъра на обучението са учениците и тяхната познавателна дейност: да решават проблемни задачи, да проучват и синтезират информация от различни източници. Учителят използва подходящи образователни техники и различни методи за преподаване в зависимост от методичната единица, като планира и подбира подходящи методи и текстилни материали.

Оценяването се извършва по предварително зададени критерии, които съответстват на очакваните резултати от обучението.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО

В учебната програма е включен учебен материал, с овладяването на който се цели учениците да усвоят система от научни знания за основните свойства на текстилните суровини, полуфабрикати и готова продукция и методите за тяхното окачествяване.

Чрез учебното съдържание се усвояват знания за стандартизацията и контрола върху качеството на текстилните суровини, полуфабрикати и изделия, математико-статистическата обработка на резултатите от изпитванията, условията за изпитванията, методите и апаратите, които се използват.

III. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНОТО ВРЕМЕ

Общият брой часове по учебния предмет изпитване на текстилните материали – теория е записан в типовия учебния план на всяка специалност, в специфичната професионална подготовка. Часовете по варианти са посочени в Таблица № 1.

Таблица № 1

Варианти	Вариант I	Вариант II
Часове по типов учебен план	29 учебни часа	36 учебни часа

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Учебното съдържание е структурирано в седем раздела. За всеки раздел са записани препоръчителен брой учебни часове и теми (Таблица № 2). Учебните часове се разпределят по раздели и теми в началото на всяка учебна година от учителя, в зависимост от възможностите и интересите на учениците, методите на обучение и планираната в училищния учебен план разширена професионална подготовка.

Таблица 2

№	Наименование на разделите и темите	Препоръчителен брой учебни часове	
		Вариант I 29 уч. часа	Вариант II 36 уч. часа
РАЗДЕЛ I. ИЗБОР И ПОДГОТОВКА НА ПРОБИ ЗА ТЕКСТИЛНИ ИЗПИТВАНИЯ		2	3
РАЗДЕЛ II. ОБЩИ МЕТОДИ В ТЕКСТИЛНИТЕ ИЗПИТВАНИЯ		3	6
1.	Условия при провеждане на изпитванията		
2.	Взимане на проби и образци		
РАЗДЕЛ III. НАБЛЮДЕНИЯ И ИЗМЕРВАНИЯ НА ВЛАКНА		4	6
1.	Наблюдения и измервания на естествени влакна		
2.	Наблюдения и измервания на химични влакна		
3.	Наблюдения и измервания на нишки		
РАЗДЕЛ IV. ИЗПИТВАНЕ НА ТЕКСТИЛНИ ВЛАКНЕСТИ МАТЕРИАЛИ		6	5
1.	Определяне на влагосъдържанието на влакна		
2.	Определяне дължина на влакна		
3.	Определяне финеса на вълнени влакна		
4.	Определяне съответствието на цвета на влакнестия материал		
5.	Определяне на устойчивостта на обагрянията на влакнест материал на сухо и мокро триене		
РАЗДЕЛ V. ИЗПИТВАНЕ НА ЛИНЕЙНИ ТЕКСТИЛНИ ИЗДЕЛИЯ		6	8
1.	Определяне на линейната плътност на нишка		
2.	Определяне суковете на нишки		
3.	Определяне на дефектите във външния вид на нишки с трапецовидна дъска		
4.	Определяне на неравномерността на линейните текстилни изделия		
5.	Определяне на линейната плътност на къси участъци на линейни текстилни полуфабрикати (ленти и преди)		
6.	Определяне на здравината и разтегливостта на нишки		

РАЗДЕЛ VI. ИЗПИТВАНЕ НА ПЛОЩНИ ТЕКСТИЛНИ ИЗДЕЛИЯ		6	6
1.	Окачествяване на площни текстилни изделия		
2.	Свойства на площни текстилни изделия		
3.	Текущ и статистически контрол		
РАЗДЕЛ VII. МАТЕМАТИКО-СТАТИСТИЧЕСКА ОБРАБОТКА НА РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПИТВАНИЯ		2	2
1.	Сборни характеристики от резултати от изпитвания		
2.	Графично изобразяване на качеството на влакна и нишки		

V. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

В резултат от обучението учениците трябва да знаят:

- методите и уредите за изпитване на текстилните материали;
- методите за обработка на резултатите от изпитванията;
- методите за анализ на резултатите;
- взаимовръзката между свойствата на текстилните материали и технологичния процес;
- превантивен контрол, необходим за поддържане на качеството на продукцията.

VI. ЛИТЕРАТУРА

1. инж. Димитър Димитров - Професионална гимназия по текстил и облекло „Добри Желязков“, гр. Сливен
2. инж. Ташка Колева - Професионална гимназия по текстил и облекло „Добри Желязков“, гр. Сливен
3. инж. Петър Петров - Професионална гимназия по текстил и облекло „Добри Желязков“, гр. Сливен
4. доц. д-р Ивелин Рахнев - „Е. Миролио“ ЕАД, гр. Сливен
5. инж. Тодор Вълков - „Е. Миролио“ ЕАД, гр. Сливен

Учебната програма е разработена от авторски екип, сформирани по проект BG05M2OP001-2.014-0001 „Подкрепа за дуалната система на обучение“, финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.